

به نام خدا

درسنامه و جزوه

جغرافیای ایران

شامل: پرسش و پاسخ - نکات - نمونه سوالات با پاسخنامه

پایه دهم - دوره دوم متوسطه

نکته! این جزوه کامل و جامع است و مکملی برای کتاب جغرافیا می باشد

سعی شده که در این مجموعه تمامی

سوالات کتاب جغرافیا قرار داشته باشد و نمونه سوالات بسیار کمک کننده

ای در اختیار دانش آموزان وجود داشته باشد.

<https://t.m/arastarikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

با کمک خداوند متعال و با سعی و کوشش بتوانیم سال تحصیلی

پیش رو را با موفقیت پشت سر بگذاریم .

سوالات ستاره دار به منظور مهم بودن آنها در امتحانات است .

تهیه و تنظیم: احمد حسنی آذر

فصل اول (درس اول :جغرافیا علمی برای زندگی بهتر)

- 1- *جغرافیا چیست ؟ جغرافیا علم بررسی روابط متقابل انسان و محیط است .
- 2- بدست آوردن اطلاعاتی از زمین چه کمکی به ما می کند ؟ دانش ما از محیط پیرامون و سایر مکان ها افزایش می یابد.
- 3- از قدیمی ترین دانش های بشری می توان ، علوم ..... را نام برد . ((جغرافیا))
- 4- * واژه جغرافیا اولین بار توسط چه کسی مطرح شد ؟ توسط اراتوستن دانشمند یونانی
- 5- معنای لغوی جغرافیا چیست ؟ شامل کلمات زمین و ترسیم است .
- 6- * از نظر اراتوستن جغرافیا به چه معناست ؟ مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان
- 7- رابطه جغرافیا با سایر علوم را شرح دهید ؟ بین جغرافیا و سایر علوم رابطه وجود دارد . جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سوالات خود پاسخ می دهد . بنابراین برخی جغرافیا را پلی بین رشته های مختلف علوم می دانند که علوم طبیعی را به علوم انسانی پیوند می دهد .
- 8- جغرافیا علوم طبیعی را به علوم ..... پیوند می دهد . ((انسانی))
- 9- * شاخه های اصلی دانش جغرافیا را نام ببرید . الف (جغرافیای طبیعی ب) فنون جغرافیایی ج) جغرافیای انسانی
- 10- * شاخه های جغرافیای طبیعی را نام ببرید . ژئومورفولوژی - آب و هواشناسی - جغرافیای آب ها - جغرافیای زیستی - جغرافیای خاک ها
- 11- شاخه های فنون جغرافیایی را نام ببرید. نقشه کشی - روش های کمی در جغرافیا - سنجش از دور
- 12- شاخه های جغرافیای انسانی را نام ببرید . جغرافیای روستایی - جغرافیای شهری - جغرافیای جمعیت - جغرافیای رفتاری و فرهنگی - جغرافیای اقتصادی - جغرافیای سیاسی - جغرافیای تاریخی .
- 13- * مفاهیم اساسی دانش جغرافیا را نام ببرید . الف) مکان ب) روابط متقابل انسان با محیط

14- مکان چیست؟ مثال بزنید. بسیاری از فعالیت های انسان در جا و محل معینی انجام می شود. این جا و محل را مکان می نامند. به طور مثال: خانه، مزرعه، مدرسه هر کدام، مکان است.

15- * روابط متقابل انسان با محیط چیست؟ انسان و محیط دو عامل مهم در جغرافیا است. محیط طبیعی، مجموعه متعادل است. با ورود انسان زمینه های تغییر در محیط فراهم می شود. هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک می کند تا از محیط بهره مند شود.

16- * دو عامل مهم در جغرافیا چیست؟ انسان و محیط

17- در دهه های اخیر چه عاملی باعث گسترش دسترسی انسان به محیط شد؟ گسترش فناوری و به تبع آن دسترسی بشر به اعماق زمین.

18- * محیط طبیعی چگونه تبدیل به محیط جغرافیایی شد؟ انسان برای رفع نیاز های خود به تغییر محیط دست زد و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل شد.

19- * عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به چند گونه تقسیم می شود؟ نام ببرید
دو گونه: الف) درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیاز ها ب) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته ها

20- به چه علت جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است؟ به علت اینکه جغرافیا توان روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می کند، بنابراین شناخت توان ها و ظرفیت های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.

21- عملکرد مثبت و منفی انسان در ناحیه جنگلی خزر را بنویسید. عملکرد مثبت: توسعه گردشگری و صنعتی عملکرد منفی: تخریب جنگل ها به مقدار گسترش روستا و شهرسازی - کشاورزی بی رویه

22- * روش مطالعه جغرافیا چیست؟ کل نگری یا دید ترکیبی در جغرافیا

23- علت ترکیبی بودن روش مطالعه در جغرافیا چیست؟ به علت اینکه اجزاء و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می کنند.

24- * اهمیت دید ترکیبی برای جغرافی دان از چه لحاظ می باشد؟ مثال؟ دید ترکیبی به جغرافی دان کمک می کند تا به طور همه جانبه و جامع، پدیده ها را با تمام ویژگی های آن در یک مکان مورد مطالعه قرار دهد. مثال: جغرافی دان با هدف توسعه شهر به تهیه نقشه شهر، جمعیت شهر، مطالعه منابع آب شهر و ... اقدام می کند.

نکات "" * بین جغرافیا و سایر علوم ارتباط وجود دارد * در هر مکان پدیده های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر می گذارند و به نوبه خود تأثیر پذیرند * جغرافیا علوم طبیعی را به علوم انسانی پیوند می دهد * تأثیر گذاری و پذیری سبب تغییر شکل مکان ها می شود * انسان و محیط دو عامل مهم جغرافیاست

* چگونگی شکل گیری محیط های جغرافیایی، حاصل روابط متقابل انسان با محیط است * جغرافی دان با روش کل نگری یا دید ترکیبی به مطالعه جغرافیا می پردازد. محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و انسانی به وجود آمده

فصل اول (درس دوم : روش مطالعه در جغرافیا)

1- * سؤالات کلیدی در جغرافیا را نام ببرید. این سؤالات عبارتند از: کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چطور؟

2- سؤال کجا با چه چیزی سر و کار دارد؟ با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده ها سر و کار دارد

3- سؤال چه چیز بر چه عاملی دلالت دارد؟ بر ماهیت هر پدیده و مسئله

4- سؤال چرا به چه چیزی می پردازد؟ به علت وقوع پدیده می پردازد.

5- سؤال چه موقع به چه چیزی می پردازد؟ بر روند زمانی موضوعات می پردازد.

<https://t.m/arastarikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

<https://t.m/tarikhmozaneeahar> گروه آموزشی تاریخ شهرستان اهر

6- سؤال چه کسی یا چه کسانی، چه چیزی را مورد توجه قرار می دهند؟ انسان و روابط متقابل با محیط

7- سؤال چطور به چه چیزی می پردازد؟ به بررسی سیر تکوین و تحول می پردازد.

8- چه چیزی سبب شد تا انسان نسبت به ناشناخته ها آگاهی پیدا کند؟ حس کنجکاوی انسان درباره جهان و زندگی و مسائل گوناگون آن.

9- امروزه برای پاسخ به حس کنجکاوی و شناخت جهان، ..... مختلفی وجود دارد. ((روش های علمی))

10- *مراحل پژوهش در جغرافیا را به ترتیب نام ببرید . // طرح سوال و بیان مسئله // تدوین فرضیه // جمع آوری اطلاعات // پردازش اطلاعات // نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات *

11- نکات مهم در مورد طرح سوال و بیان مسئله توسط پژوهشگر چیست ؟ 3 مورد بیان شود .

الف) ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند . ب) بهتر است صورت مسئله به شکل سوالی نوشته شود . ج) پژوهشگر از خود می پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد .

12- *هدف از مطالعه سابقه پژوهش و نتایج پژوهش دیگران چیست ؟ هدف از این کار این است که نسبت به موضوع اطلاعات بیشتری پیدا می کند و مهم تر از همه ، پی می برد سوالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده یا خیر .

13- ..... یکی از مراحل حساس پژوهش است . ((فرضیه سازی))

14- به چه علت تدوین فرضیه گام دوم در پژوهش است ؟ فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است زیرا فرضیه ها در هر پژوهش ، نقش راهنما را دارد و به فعالیت هایی جهت می دهد که قرار است انجام شود .

15- * فرضیه های پژوهشگر به چه عواملی بستگی دارد ؟ الف) میزان دانش ب) تجربیات ج) سوابق پژوهشی در دسترس

16- *مهمترین منابع اطلاعاتی جغرافی دان کدام است ؟ الف) روش کتابخانه ای ب) روش میدانی

17- * روش کتابخانه ای را شرح دهید . این روش در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می گیرد . در برخی از آنها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می گیرد و در برخی دیگر ، بخشی از پژوهش در آنجا انجام می شود <https://t.me/arastarihkh> کانال تاریخ جغرافیای اهر
گروه آموزشی تاریخ اهر - ۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶+

18- * روش میدانی را شرح دهید . پژوهشگر در این روش ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد .

19- * مهمترین ابزار های روش میدانی را نام ببرید . الف) پرسش نامه ب) مصاحبه ج) مشاهده

20- روش ..... در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می گیرد . ((کتابخانه ای))

21- * پردازش اطلاعات چیست؟ یعنی حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل آغاز می شود.

22- نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد ها چگونه توسط پژوهشگر انجام می شود؟ پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می یابد. اوضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد.

نکات " علم جغرافیا همانند سایر علوم برای رسیدن به پاسخ مسائل به تحقیق و پژوهش نیاز دارد. در روش میدانی، پژوهشگر باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به میدان ببرد. روش کتابخانه ای در تمامی پژوهش های علمی، مورد استفاده قرار می گیرد. بهتر است صورت مسئله پژوهشگر به صورت سوالی و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود. فرضیه ها در پژوهش نقش راهنما را دارند. پژوهشگر نباید از رد شدن فرضیه خود دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده بداند.

فصل دوم (درس سوم : موقعیت جغرافیایی ایران)

1- * موقعیت جغرافیایی چیست؟ محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است.

2- * انواع موقعیت های جغرافیایی را نام ببرید. الف) موقعیت ریاضی ب) موقعیت نسبی

3- نام دیگر موقعیت ریاضی ..... می باشد. ((مطلق))

4- * موقعیت ریاضی یا مطلق چیست؟ محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی

5- گستردگی کشور ما در عرض ها به چه چیزی منجر شده است؟ به تنوع آب و هوایی

6- تنوع آب و هوایی کشور ما بر چه عواملی موثر است؟ الف) در نوع تولیدات کشاورزی ب) محیط زیست ج) پیشرفت کشور

7- * موقعیت نسبی را تعریف کنید. محل قرار گیری هر مکان، نسبت به پدیده های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

8- * منظور از موقعیت نسبی هر کشور چیست ؟ منظور از موقعیت نسبی هر کشور ، محل قرار گیری آن ، نسبت به سایر کشور ها ، دریاها ، تنگه ها ، کانال ها ، منابع اقتصادی و .... است .

9- جمله (در شمال ایران دریای خزر واقع است) به کدام نوع از موقعیت جغرافیایی کشورمان می پردازد ؟
موقعیت نسبی کشور

10- * ایران از موقعیت ..... ممتازی برخوردار است . ((نسبی))

11- چرا ایران از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است ؟ زیرا در مجاورت خلیج فارس و تنگه هرمز قرار گرفته است .

12- * دلایل اهمیت خلیج فارس و تنگه هرمز از چه جهاتی می باشد ؟ 3 مورد
الف) ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره افریقا ، اروپا و آسیا .
ب) خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد .
ج) حلقه ای است از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت .

13- بزرگترین منبع انرژی جهان ، ..... می باشد . ((خلیج فارس))

14- چرا امروزه خلیج فارس ، قدرت های جهانی را متوجه خود کرده است ؟ زیرا تسلط بر خلیج فارس با این همه ارزش و اهمیت می تواند موازنه راهبری و قدرت در جهان را تغییر دهد .

15- * مرز سیاسی چیست ؟ مهم ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد .

<https://t.m/arastarikh> کانال تاریخ و جغرافیای اهر

16- ایران با ..... کشور مرز خشکی یا آبی دارد . ((15))

آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - +989146414236

17- انواع مرز سیاسی را نام ببرید ؟ هوایی - خشکی - آبی

18- اهمیت مرز هوایی چیست ؟ از طریق مرز های هوایی ارتباط سریعتر و راحت تر صورت می گیرد

19- * در کدام راه ها ، امکان ارتباط بازرگانی بیشتری را فراهم می کند ؟ راه های آبی (دریایی)

20- * تنگه هرمز کدام آب ها را به هم متصل می کند ؟ آب های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می کند .

21- * اهمیت تنگه هرمز چیست ؟ این تنگه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است ، مهم ترین آبراهه راهبردی و یکی از گذرگاه های تجاری مهم جهان است .

نکات "" جغرافیای طبیعی مطالعه پدیده های طبیعی زمین است . هر پدیده یا مکانی ، موقعیت ریاضی یا مطلق دارد که این موقعیت فقط متعلق به آن پدیده است . جمله (ایران در غرب آسیا قرار دارد) به موقعیت نسبی کشور ما می پردازد . خلیج فارس یکی از کانون های ثروتمند جهان است . از طریق راه های هوایی می توان بسیار راحت به تمام نقاط جهان سفر کرد . یکی از اهمیت های راه های دریایی دستیابی به منابع غذایی و معدنی و سوخت های فسیلی است

فصل دوم (درس چهارم : ناهمواری های ایران)

1- اهمیت مطالعه ناهمواری ها از چه جهاتی است ؟ با شناسایی و مطالعه ناهمواری های کنونی کشور و سرگذشت تغییرات آنها می توانیم برای آینده ، برنامه ریزی دقیق تری داشته باشیم .

2- تأثیر ناهمواری های کشور بر زندگی مردم را بنویسید ؟ این ناهمواری ها گاه در طول تاریخ ، مانع ورود مهاجمان به سرزمین ما شده و علاوه بر آن در تشکیل اجتماعات انسانی و نوع زندگی مردم بسیار تأثیر گذار بوده است .

3- * اهمیت جلگه ها و دشت های کشور را نام ببرید . دشت ها محل های مناسبی برای فعالیت های کشاورزی و دیگر فعالیت های اقتصادی است . در جلگه ها ، رود هایی که از کوه ها سرازیر می شوند به سوی دریاها و دریاچه ها جریان می یابند و منابع آب قابل توجهی ایجاد می کنند که شهر ها و روستا بر کناره آنها مستقر می شوند

4- * در کدام دوران زمین شناسی ناهمواری های ایران شکل نهایی یافت ؟ دوران کواترنر

5- * عوامل تغییر شکل ناهمواری های ایران را بنویسید . آب های روان – باد – اختلاف دما

6- * تقسیمات ناهمواری های ایران را نام ببرید .

الف) سرزمین های کوهستانی که اغلب بیش از هزار متر از سطح دریاهاى آزاد ارتفاع دارند .
ب) سرزمین های هموار که شامل دشت ها و جلگه ها کم ارتفاع در نواحی داخلی یا سواحل دریاها می شوند.

7- سرزمین های کوهستانی کشور را به چند صورت می توان تقسیم کرد ؟ (3 صورت : الف) آذربایجان ب) تالش ج) البرز

8- * مهمترین رشته کوه های آذربایجان را نام ببرید . رشته کوه ارسباران (قره باغ) – رشته کوه آرات - سهند – سبلان

9- نام مهمترین قله کوهستان تالش چیست ؟ آق داغ (سفید کوه)

10- * دو ویژگی مهم منطقه کوهستانی البرز را شرح دهید . الف) دامنه های این کوه ها معمولا به سمت شمال و یا جنوب است و در آن دره های وسیع و عمیقی است . ب) بخش اعظم چین خوردگی های وسیع ، حاصل کوه زایی مواد رسوبی طی میلیون ها سال است .

11- نام دو رود مهم که در منطقه کوهستانی البرز جریان دارند را بنویسید . رود چالوس و رود هراز

12- * علل ناپایدار شدن منطقه کوهستانی البرز را بنویسید . 2 مورد
الف) گسترش شهر های پررونق اقتصادی مثل تهران ، کرج ، احداث جاده های ارتباطی مانند شوسه و راه آهن و احداث سد ها .
ب) هدایت رودخانه ها و بهره برداری از آنها ، گسترش فعالیت های کشاورزی گوناگون و بهره برداری از معادن فراوان کوه های البرز .

13- * رشته کوه های مهم بخش کوه های شمالی خراسان را نام ببرید . هزارمسجد – آلاداغ – بینالود

14- * قله های معروف رشته کوه های زاگرس را نام ببرید . دنا – زرد کوه – الوند

15- * رشته کوه زاگرس چگونه به وجود آمد ؟ رشته کوه زاگرس از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است .
گروه آموزشی تاریخ اهر - ۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶+

16- گنبد های نمکی چیست ؟ لایه های نمک به شکل گنبدهایی بین لایه های رسوبی قرار گرفته است .

17- یکی از زیباترین و فعال ترین پدیده های رشته کوه زاگرس ، ..... است . ((گنبد های نمکی))

18- * عوامل تغییردهنده زاگرس در حال حاضر کدام است ؟ عوامل طبیعی – عوامل انسانی

19- عوامل طبیعی تغییردهنده زاگرس را بنویسید . توفان گرد و غبار ، از دیگر عواملی است که هم طبیعت و هم انسان در منطقه زاگرس در ایجاد و گسترش آن موثر است . رود های بسیاری از زاگرس سرچشمه می گیرد . جریان آب در این رود ها به علت تغییرات اقلیمی ، دچار نوساناتی شده است .

20- عوامل انسانی تغییردهنده زاگرس را بنویسید . بر روی رودهای حوضه زاگرس ، سد های متعددی احداث شده است . همچنین شهر های متعددی در کناره رود ها گسترش یافته است که باعث برهم خوردن آن می شود .

21- سیلاب دشت را تعریف کنید . دشتی که با رسوبات سیلاب پر شده باشد را می گویند .

22- انواع ناهمواری های مناطق مرکزی ایران را نام ببرید . کوه های مرکزی – کوه های منفرد مرکزی

23- منطقه مکران کجا واقع شده است ؟ در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان .

24- *مهمترین رشته کوه های منطقه مکران چه نام دارد ؟ رشته کوه های بشاگرد

25- *ناهمواری های مریخی چگونه به وجود آمده اند ؟ در کوه های بشاگرد ، فرسایش ، شکل های زیبایی با دره ها ، چاله ها و گودال های عمیقی ایجاد کرده است که به آنها ناهمواری های مریخی می گویند .

26- * ارزش اقتصادی نواحی کوهستانی را نام ببرید . الف) ذخایر آب ب) معدن و ذخایر زیرزمینی ج) دامپروری

27- *انواع سرزمین های هموار را بنویسید . الف) دشت ها ب) جلگه ها

28- * دشت ها به چند صورت تشکیل شده است ؟ یکی اینکه عوامل فرسایشی مانند باد و باران ناهمواری را هموار کرده است و دیگر اینکه مواد حاصل از فرسایش بین کوه ها ، رسوب کرده و سطح همواری ایجاد می کند .

29- * عوامل تغییرشکل و فرسایش دشت های ایران را بنویسید . 2 مورد . توفان ها و باد های شدید به فرسایش و جابه جایی مواد در دشت ها مشغول است . رود های این مناطق نیز با طغیان های دوره ای خود ، مواد را از جایی بر می دارد و در جای دیگری بر جای می نهد .
- * ارزش های اقتصادی دشت ها را بنویسید . جاذبه گردشگری – استفاده از انرژی پاک – گذراندن اوقات فراغت – معادن گچ ، نمک و مصالح ساختمانی

31- بیشتر جلگه ها در کدام سمت ایران واقع است ؟ چرا ؟ در غرب ایران زیرا میزان بارش از مناطق دیگر بیشتر است .

32- * عوامل تغییردهنده جلگه ها را بنویسید . حرکات دریا (جزر و مد ، توفان دریایی / سونامی ، جریان های دریایی و نوسانات عمومی آب دریاها - انسان در نواحی ساحلی با اسکله سازی ، بندر سازی ، دیواره سازی و ... و بهره برداری وسیع از آن و گسترش شهر و روستا .

33- * ارزش های اقتصادی جلگه ها کشور را نام ببرید . الف) فعالیت های کشاورزی در جلگه ها ب) گذران اوقات فراغت ج) فعالیت بازرگانی د) گردشگری

34- * اهمیت جلگه های شمالی و جنوبی ایران را بنویسید . 2 مورد . در جلگه های جنوبی کشور ، وجود تنگه هرمز و سواحل طولانی ، امکانات حمل و نقل کالا و مسافر را به همراه صید ماهی فراهم می آورد . در سواحل شمالی نیز حمل و نقل و صید ماهی های خاویار در جریان است .

نکات این درس همه در سوالات واقع شده است .

تاریخ و جغرافیا

فصل دوم (درس پنجم : آب و هوای ایران)

1- اصطلاح هوا به چه معناست ؟ اصطلاح هوا به حالت آبی و زودگذر جو گفته می شود .

2- * آب و هوا را تعریف کنید . آب و هوا به مجموعه عناصر جوی غالب در یک منطقه در درازمدت گفته می شود .

3- پیش بینی آب و هوا از چند روش می توان فهمید ؟ 2 روش : اعلام کارشناسان هواشناسی - نرم افزار ها و سایت های اینترنتی مخصوص
آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - ۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶+

4- * عوامل تنوع آب و هوایی ایران را نام ببرید . الف) موقعیت جغرافیایی ب) ارتفاع و جهت کوهستان ج) توده های هوا

5- * مهمترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی که بر آب و هوای کشور اثر دارد کدام است ؟
الف) عرض جغرافیایی ب) قرار گرفتن ایران در کمر بند پرفشار جنب حاره ای
ج) نزدیکی به دریاها و دوری از آن و منابع رطوبتی

6- به چه علت در شمال ایران دما پایین و در جنوب دما بالاست؟ به علت تابش عمود خورشید که به خاطر نزدیک تر بودن به خط استوا است دما بالاست و در شمال به علت زاویه تابش مایل دمای هوا پایین تر از جنوب می باشد.

7- * کمر بند کم فشار و پرفشار حاره ای چگونه تشکیل می شود؟ در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمر بند کم فشار حاره ای تشکیل می شود. در اطراف مدار راس السرطان و راس الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمر بند پرفشار حاره ای تشکیل می شود.

8- به چه علت در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کمتر از نواحی داخلی است؟ به علت نزدیک بودن به دریا

9- چرا در جنوب کشور، نزدیک بودن به دریا نقش چندانی در میزان بارش ندارد؟ به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب

10- چه عاملی باعث بارش های بیشتر در دامنه های شمالی البرز و دامنه های غربی زاگرس شده است؟ جهت رشته کوه های البرز و زاگرس (پراکندگی جغرافیایی)

11- * کدام توده های هوایی وارد کشور ما می شوند؟ توده های غربی - توده های سیبری - توده های سودانی - توده های عربستان - توده های مرطوب سودانی

12- * مهمترین عامل ریزش برف و باران و تامین آب کشور، توده های ..... است. ((غربی))

13- * مهمترین داده های هواشناسی که در ایستگاه هواشناسی سینوپتیک اندازه گیری می شوند؟ دما، بارش و فشار هوا

<https://t.m/arastarikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

<https://t.m/tarikhamozoneahar> گروه آموزشی تاریخ شهرستان اهر

آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - +۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶

14- * انواع آب و هوای کشور را نام ببرید و ویژگی های یک کدام را بنویسید.

الف) آب و هوای گرم و خشک ب) آب و هوای کوهستانی ج) آب و هوای گرم و شرجی د) آب و هوای معتدل خزری : بارندگی زیاد - اعتدال دما در طول سال - پوشش گیاهی غنی

15- * عوامل ایجاد مناطق بیابانی کشور را نام ببرید. عامل پرفشار جنب حاره ای - جهت رشته کوه های البرز و زاگرس - دور بودن از دریاها و منابع رطوبتی

16- * مهمترین عامل ایجاد مناطق بیابانی ایران چیست؟ عامل پرفشار جنب حاره ای

17- * کویر را تعریف کنید و بگویید عامل اصلی ایجاد آن چیست؟ کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزار های پف کرده ای گفته می شود که تبخیر شدید، عامل اصلی ایجاد آن است.

18- سه ویژگی مهم دشت لوت را نام ببرید. یکی از گرم ترین مناطق کره زمین - لوت در جنوب شرقی ایران قرار دارد - وسعت این بیابان حدود 80 هزار کیلومتر مربع است.

19- * تاثیرات آب و هوا در زندگی انسان را نام ببرید. آب و هوا بر نوع کشاورزی، گردشگری، معماری، سیستم های حمل و نقل و سلامتی انسان تاثیر گذار است.

20- مهم ترین سوانح آب و هوایی جاده های کشور کدام است؟ برف سنگین - سقوط بهمن - وقوع سیل - یخبندان - پدید آمدن مه.

21- * مشکلات محیط زیستی ناشی از تغییر وضعیت آب و هوا را بنویسید. آلودگی هوا - بیابان زایی - خشکسالی - افزایش دما

22- با افزایش ارتفاع، دما ..... می یابد. ((کاهش))

23- در شرایط وارونگی هوا، چه چیزهایی صورت نمی گیرد؟ نمودار حرکت صعودی - جابه جایی هوا

24- * عواملی که باعث پدید آمدن ریزگرد ها شده است را نام ببرید. کاهش ریزش های جوی - خشک شدن باتلاق ها - مدیریت ضعیف منابع آب

25- * ریزگرد های باعث چه خساراتی میشوند؟ موجب عفونت های ریوی و اختلالات تنفسی در انسان می شوند. همچنین موجب آسیب رساندن به جنگل ها زاگرس و میدان دید را کم می کنند.

26- * راه های مقابله با ریزگردها را بنویسید. احیای تالاب ها و تامین حقابه ی رودخانه های منطقه - اجرای طرح های بیابان زدایی - تغییر در شیوه کشت و مدیریت صحیح آب.

نکات این درس همه در سوالات واقع شده است.

فصل دوم (درس ششم : منابع آب ایران)

1- آب قابل دسترس به چند صورت موجود است؟ مهمترین آن چیست؟ رود ها - چشمه - چاه - قنات. مهمترین رود ها

2- ویژگی های رود های ایران را بنویسید. (مورد الف) در ایران بیشتر بارش ها در اواخر پاییز و اوایل بهار رخ می دهد. به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک تر می شویم، آبدهی رود ها بیشتر می شود. (ب) با توجه به ناهمواری ها و جهت آنها، هر چه از غرب به شرق کشور برویم، مقدار آب رود ها کمتر می شود.

3- رود هایی که از کوهستان های بلند و برف گیر تغذیه می شوند، ..... هستند. ((دائمی))

4- * کانون های آبگیر چیست؟ در مناطق کوهستانی، مکان هایی وجود دارد که آب بخش هایی که از رود ها را تامین می کنند. به این مکان ها کانون های آبگیر می گویند.

5- * کانون های آبگیر در کجا قرار دارند؟ کانون های آبگیر در حد فاصل حوضه های آبریز قرار دارند و بر خط تقسیم آب های محلی منطبق هستند.

6- در چه صورتی رود های یک کانون آبگیر در جهات مختلف جریان می گیرند؟ گاهی کانون های آبگیر وارد چند حوضه آبریز نزدیک خود می شوند. بنابراین رود هایی که از کانون های آبگیر سرچشمه می گیرند ممکن است در جهات مختلف جریان یابند.

7- * انواع کانون های آبگیر را نام ببرید و یکی را به دلخواه تعریف کنید. کانون های دائمی - کانون های فصلی - کانون های اتفاقی. تعریف کانون های اتفاقی: در کوهستان های نزدیک به مناطق گرم و خشک، که گاهی بارش های کوتاه و اتفاقی رخ می دهد، نوعی کانون آبگیر موقت شکل می گیرد که آنها را کانون های اتفاقی می نامند.

8- * حوضه ی آبریز را تعریف کنید. به محدوده ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری ها، آب های جاری را به سوی پایین ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه ی آبریز می گویند.

<https://t.m/arastarikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

9- * انواع حوضه های آبریز کشور را فقط نام ببرید. (الف) حوضه ی آبریز خارجی (ب) حوضه ی آبریز داخلی

10- * حوضه ی آبریز خارجی و داخلی را شرح دهید. حوضه ی آبریز خارجی یعنی رود هایی که آب آنها به دریا های اطراف کشور می ریزد؛ اما در طول مسیر، مورد استفاده قرار می گیرد. حوضه ی آبریز داخلی یعنی رود هایی که تمام آب آنها در کشور جریان دارد و وارد دریاچه های داخلی می شود.

11- ما در جنوب کشور از طریق دریای عمان با اقیانوس ..... ارتباط داریم و در شمال، دریای خزر از طریق راه دن - ولگا به دریای ..... ارتباط پیدا کرده است. ((هند - سیاه))

12- مطالبی درباره ی دریای خزر را شرح دهید . دریای خزر ، پهنه ی آبی بزرگی است که در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است . این دریا از بقایای دریای تتیس است . دریای خزر بزرگترین دریاچه ی جهان است .

13- * نام های دیگر دریای خزر را نام ببرید . دریای مازندران – کاسپین – قزوین – گرگان – طبرستان – هیرکانی و دریای دیلم .

14- در نقشه های خارجی ، دریای خزر را ..... می نامند . ((کاسپین))

15- * طولانی ترین رودهایی که به دریای خزر می ریزند ؟ رود ولگا و اورال از شمال ، سفید رود و هراز از جنوب ، رود اترک و گرگان از شرق و رود کورا و ارس از سمت غرب .

16- * دلایل اهمیت دریای خزر را بنویسید . 4 مورد . تجارت دریایی – بهره برداری از منابع نفتی – گردشگری – صید ماهی

17- * خلیج فارس چگونه تشکیل شده است ؟ پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره های زاگرس شمالی ، خلیجی هلالی شکل در جهت شرقی – غربی به وجود آورده که صد ها سال است به آن خلیج فارس یا دریای پارس می گویند .

18- مهم ترین رودهایی که به خلیج فارس می ریزد را نام ببرید . رود کارون – کرخه – دالکی – مُند

19- * به خلیج های کوچک سواحل کارون ..... می گویند . ((خور))

20- پر آب ترین رود ایران ، رود ..... است . ((کارون))

<https://t.m/aras> کاتال تاریخ و جغرافیای اهر

<https://t.m/tarikhamozoneahar> گروه آموزشی تاریخ شهرستان اهر

آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - +۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶

21- بزرگترین جزیره خلیج فارس ، ..... می باشد . ((قشم))

22- * دلایل اهمیت خلیج فارس را بنویسید . 4 مورد . تجارت دریایی – وجود منابع نفت و گاز – انواع ماهی و میگو- مرکز صید و پرورش مروارید .

23- مطالبی درباره دریای عمان بنویسید . دریای عمان بخشی از آب های اقیانوس هند است که با تنگه مهم هرمز از خلیج فارس جدا می شود و تنها دریای آزاد ایران می باشد .

24- ویژگی های منحصربه فرد دریای عمان (مکران) را نام ببرید . جنس ساحل ، عمق بسیار خوب دریا ، عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال های دریانوردی و امکان ساخت بنادر .

25- * دلایل اهمیت دریای عمان را نام ببرید . 3 مورد . امکان دسترسی به آب های آزاد جهان ، حمل و نقل کالا ، مسافرت از طریق راه های دریایی ، صید ماهی

26- *آلاینده هایی که دریا های ایران را تهدید می کند را نام ببرید . 3 مورد . الف) فاضلاب های شهری ، صنعتی و کشاورزی ب) زباله های جامد مانند پلاستیک ج) استخراج و حمل و نقل نفت

27- * دریاچه ها از نظر زمانی به چند دسته تقسیم می شود ؟ نام ببرید . 2 دسته : دریاچه های دائمی – دریاچه های فصلی

28- * انواع دریاچه ها از نظر چگونگی تشکیل ، را نام ببرید . دریاچه ی آتشفشانی ، دریاچه های یخچالی، تکنونیک ، سدی ، ساحلی ، هلالی .

29- بزرگترین دریاچه ایران ..... نام دارد که به نام های ..... و چیچست می شناخته اند . ((ارومیه – کبودان)) تاریخ و جغرافیا

30- * عمیق ترین نقطه دریاچه ارومیه در کدام سمت است و جزایر مهم این دریاچه را نام ببرید . عمیق ترین نقطه در شمال غربی آن قرار دارد . جزایر کبودان ، اشک داغی ، آرزو و اسپيرو .

31- تنها موجودی که قبل از فروکش آب دریاچه ارومیه ، در آن زندگی می کرد ؟ آرتیمیا

32- * دلایل اهمیت دریای ارومیه را نام ببرید . وجود جزایر متعدد – محل سکونت پرندگان مهاجر - آب دریاچه موجب متعادل شدن آب و هوای منطقه می شود – درمان امراض پوستی از املاح دریاچه

33- * دلایل کاهش آب دریاچه ارومیه را نام ببرید . ((علل خشک شدن)) 4 مورد . آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - ۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶+

گرم شدن عمومی هوا – کاهش بارش در حوضه آبریز دریاچه – برداشت بی حساب از چاه های اطراف دریاچه – وجود موانعی که چرخه آب را در دریاچه تغییر داده است .

نکات "" بزرگترین دریاچه جهان دریای خزر می باشد . به دریاچه های قله سبلان و دماوند دریاچه آتشفشانی می گویند . طول خلیج فارس

900 کیلومتر و عرض آن 250 کیلومتر است . یکی از مهمترین مکان های نظامی جهان در تنگه هرمز است . طول دریای خزر 1200 کیلو

متر و عرض آن 300 کیلومتر است . چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران در شمال دریای عمان (مکران) قرار دارد .

فصل سوم (درس هفتم : جغرافیای انسانی ایران)

1- جغرافیای انسانی را تعریف کنید . به مطالعه فعالیت های انسان و نتایج این فعالیت ها ، جغرافیای انسانی می گویند .

2- * عوامل پراکندگی جمعیت را نام ببرید . (الف) عوامل طبیعی (ب) عوامل انسانی

3- * عوامل انسانی تاثیرگذار بر پراکندگی جمعیت کدام می باشد ؟ حمل و نقل و ارتباطات – سرمایه و فناوری – ایجاد مراکز رفاهی – پیشینه و سابقه ی تاریخی

4- طبق آخرین آمار سرشماری نفوس و مسکن در سال 1392 ، جمعیت ایران به طور تقریبی چقدر بود ؟ به طور تقریبی 77 میلیون نفر

5- یکی از مباحث مهم جمعیت ، بررسی چیست ؟ بررسی میزان افزایش و کاهش جمعیت هر کشور است .

6- * متخصصان برای اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت چه می کنند ؟ میزان موالید و مرگ و میر را در یک سال مشخص از هم کم ، و بر تعداد کل جمعیت تقسیم ، و سپس آن را به درصد بیان می کنند .

$$100 \times \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت همان سال}}$$

7- * دو عامل تاثیرگذار بر رشد جمعیت هر کشور را نام ببرید . زاد و ولد و مرگ و میر - مهاجرت

8- * رشد مطلق جمعیت چگونه بدست می آید؟ موالید و مرگ و میر ، رشد طبیعی جمعیت را نشان می دهد که اگر مهاجرت را به آن اضافه یا کم کنیم رشد مطلق جمعیت بدست می آید .

<https://t.m/arastariikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

<https://t.m/tarikhmozaaneahar> گروه آموزشی تاریخ شهرستان اهر

آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - +۹۸۹۱۴۶۴۱۴۲۳۶

$$100 \times \text{مهاجرت} \pm \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت همان سال}}$$

9- * فرمول مدت زمان دو برابر شدن جمعیت را بنویسید .

$$\frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}} = \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}$$

10- اطلاع از وضعیت ..... و ..... جمعیت هر کشور از موارد قابل توجه برنامه ریزان است . ((سنی - جنسی))

11- * اهمیت هرم سنی هر کشور را شرح دهید . هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا می شوند و از آن برای برنامه ریزی استفاده می کنند ؛ به عنوان نمونه برای تحقق برنامه های تامین اجتماعی ، بهبود وضعیت سالمندان ، ارتقای سطح سلامت جامعه ، امنیت ملی و ... کمک می گیرند .

12- * عوامل موثر در افزایش جمعیت ایران را نام ببرید . گسترش بهداشت و واکسیناسیون ، لوله کشی و بهبود آب آشامیدنی ، رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی .

13- کاهش رشد جمعیت ایران در سال 1390 می تواند چه مشکلاتی در آینده برای کشور ایجاد کند ؟
برهم خوردن تعادل جمعیتی – کاهش نیروی فعال – تضعیف نیروی دفاعی کشور .

14- در کدام سال ها ، بیشترین و کمترین رشد جمعیت را داشته ایم ؟ در سال 1365 (بیشترین) و در سال 1390 (کمترین)

15- اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند چه اتفاقی می افتد ؟ جمعیت کشور به تدریج دچار پیری و در نهایت مشکلات دیگری در بر خواهد داشت . و هرم سنی کشور به سمت سالمندی می رود .

16- علل راحت مهاجرت کردن در این دوره چیست ؟ پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل

17- * سه شکل مهاجرت از ابتدای قرن بیستم را بنویسید . الف) مهاجرت روستاییان به شهر که باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر می شود . ب) مهاجرت های گروهی که بر اساس تصمیمات سیاسی انجام می شود ج) مهاجرت که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه جا می شوند .

18- * مهاجر فرست و مهاجر پذیر را تعریف کنید . به کشوری که افراد از آن برای مهاجرت خارج می شوند ، مهاجر فرست و به کشوری که افراد برای مهاجرت وارد آن می شوند ، مهاجر پذیر می گویند .

19- یکی از مهم ترین مهاجرت ها در دهه های اخیر در ایران را نام ببرید . مهاجرت روستاییان به شهرها

20- مهاجر پذیرترین استان ایران ، کدام است ؟ استان تهران

21- * مهاجرت های مهم ایران که تحت تاثیر عوامل انسانی و طبیعی بوده را نام ببرید . مهاجرت آریایی ها از شمال به جنوب ایران – مهاجرت قبایل کرد به شمال شرق ایران به دستور شاه عباس – مهاجرت روستاییان به شهرها – مهاجرت سیستانی ها به سرزمین گرگان -

نکات "" نقشه پراکندگی جمعیت ، پیوسته در حال تغییر است . برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه گرفت . جمعیت در جهان یکسان نیست . قانون 70 ، زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می دهد . مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه ، پیرشدن جمعیت آن جامعه است . جابه جا می شوند . اغلب تمام اعضای خانواده با هم مهاجرت می کنند . مهاجرت اجباری در آبادان به دلیل آغاز جنگ تحمیلی بود .
تعریف مهاجرت : جابه جایی بین دو واحد جغرافیایی یا به عبارتی ترک سرزمین و اسکان در سرزمین دیگر .

فصل سوم (درس هشتم : تقسیمات کشوری ایران)

1- * سابقه ی تقسیمات کشوری ایران به چه دوره ای بر می گردد ؟ به دوره ی داریوش اول ، پادشاه هخامنشی

2- * به چه چیزی ساتراپ می گفتند ؟ در دوره هخامنشی ، داریوش کشور را به سی شهری که همان شهر می باشد ، تقسیم کرد و برای هر یک از آنان مأمورینی گماشت که آنها را ساتراپ می گفتند .

3- * در زمان ساسانیان تقسیمات کشوری به چه صورت بود ؟ در زمان ساسانیان ، کشور به سرزمین (ایالت) ، حوزه (استان) ، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رُستاک (دهستان) تقسیم شده بود .

4- * تقسیمات کشوری در دوره صفویه ، افشاریه و زندیه را بنویسید . ایالت ، ولایت ، بلوک و قصبه .

5- تقسیمات کشوری در دوره قاجاریه را بنویسید . دارای 4 ایالت و 23 ولایت بود .

6- * ایالت های ایران در زمان قاجاریه را بنویسید . آذربایجان - خراسان و سیستان - فارس و بندر - کرمان و بلوچستان .

7- * تقسیمات کشوری حال حاضر ایران را بنویسید . استان - شهرستان - بخش - دهستان .

8- * استان را تعریف کنید . واحدی از تقسیمات کشوری است که با محدوده جغرافیایی معین ، از به هم پیوستن چند شهرستان هم جوار با توجه به موقعیت سیاسی ، اجتماعی ، فرهنگی ، اقتصادی و طبیعی تشکیل می شود .

9- استان ، توسط ..... اداره می شود . ((استاندار))

10- * شهرستان را تعریف کنید . واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش هم جوار تشکیل شده است .

11- * شهرستان ، توسط ..... اداره می شود . ((فرماندار))

12- * بخش را تعریف کنید . واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان هم جوار ، شامل چندین مزرعه ، مکان ، روستا و احیانا شهر تشکیل شده است .

13- بخش ، توسط ..... اداره می شود . ((بخشدار))

14- دهستان را تعریف کنید . کوچکترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا ، مکان و مزرعه هم جوار تشکیل شده است .

15- * دهستان ، توسط ..... اداره می شود . ((دهدار))

16- ساختار تقسیمات کشوری را کامل کنید .

نکات " در زمان آریاییان ، تقسیمات کشوری به صورت آبادی کوچک (ویس) و آبادی بزرگتر (گئو) بود . در دوران سلوکیان کشور به 72 بخش تقسیم شد . در زمان عباسیان کشور به ایالت تقسیم شد .

فصل سوم (درس نهم : سکونتگاه های شهری و روستایی)

1- شکل گیری سکونتگاه ها از دانش جغرافیا چیست ؟ بامثال . از دیدگاه دانش جغرافیا ، سکونتگاه محلی است از مجموعه مساکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل گیری آن نقش دارند . شهر و روستا سکونتگاه هستند .

2- * چه عواملی در شکل گیری سکونتگاه ها نقش دارد ؟ آب و خاک

<https://t.m/arasta-ikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

3- * مهمترین عامل در شکل گیری سکونتگاه کدام است ؟ آب
آدرس - آذربایجان شرقی - شهرستان اهر - گروه آموزشی تاریخ اهر - +989146414236

4- * نقش آب در شکل گیری سکونتگاه را شرح دهید . بسیاری از سکونتگاه های اولیه در کنار رود ها به وجود آمده است . آب در هر مکان ، در تمایل انسان به کار کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم در مکان ، عامل مهمی است .

5- * روستا و شهرهای اولیه چگونه پدید آمدند ؟ با ساکن شدن انسان در یک مکان ، اولین سکونتگاه ها به نام روستا پدید آمد . افزایش جمعیت در سکونتگاه های روستایی ، زمینه ساز ایجاد شهرهای اولیه شد .

6- * عوامل اثرگذار در گسترش سکونتگاه ها را نام ببرید . آب ، خاک ، شیب زمین ، ارتفاعات .

7- چگونه عوامل طبیعی یا انسانی باعث از بین رفتن اعتبار سکونتگاه می شود . با مثال . گاهی عوامل طبیعی یا انسانی ، موقعیتی به وجود می آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می دهد یا از بین می رود . برای مثال : شهر باستانی ، بیشاپور ، که در شمال غربی کازرون قرار دارد که در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی برخوردار بود . جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد .

8- * انواع سکونتگاه ها را نام ببرید . شهری - روستایی - عشایری .

9- * قدیمی ترین سکونتگاه در ایران چه بود ؟ سکونتگاه عشایری

10- ویژگی های زندگی عشایری را بنویسید . در این شیوه زندگی ، سکونت و یک جانشینی دائمی دیده نمی شود . عشایر به طور مستقیم از منبع طبیعی استفاده می کنند . عشایر زندگی اجتماعی قبیله ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده اند و رابطه ی خویشاوندی دارند .

11- کدام عوامل در ایران زمینه مساعدی را برای دامپروری ایجاد کرده است ؟ وجود کوه های البرز و زاگرس و نیز دشت های پست و هموار مجاور آنها .

12- * ایلات عمده کشور را بنویسید . ایل سون - ایل بختیاری - ایل قشقایی - ایل ترکمن

13- * روستا را تعریف کنید . روستا ، محلی است که فعالیت های اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر روستاییان به کشاورزی و دامداری اشتغال دارند .

14- ویژگی های زندگی روستایی را بنویسید . فضای باز اطراف روستاها ، چشم انداز طبیعی زیبایی برای روستاییان فراهم کرده و روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود پایبند هستند . آب و هوای پاک ، اوضاع زندگی بهتر و سالم تر را برای روستاییان فراهم آورده است .

15- * شهر را تعریف و ویژگی های شهرنشینی را بنویسید . اگر جمعیت هر سکونتگاه به تعداد معینی برسد ، آن را شهر تلقی می کنند . ملاک تبدیل شهر به روستا به تشخیص وزارت کشور ، جمعیت 10000 نفر و داشتن شهرداری است . جمعیت زیاد شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد . جمعیت زیاد سبب شده است خانه ها فشرده و محله ها پرتراکم شود .

16- اجزای سکونتگاه های روستایی و شهری را نام ببرید . سکونتگاه های روستایی شامل خانه ها ، مزارع ، چراگاه ها ، باغ ها ، مکان های عمومی ، مساجد و .... سکونتگاه های شهری شامل ، کاشانه ها ،

خیابان ها ، میدان ها ، مکان های آموزشی و تفریحی ، دانشگاهی ، بازار و .... است .

17- * شکل (انواع) سکونتگاه های روستایی را نام ببرید . متمرکز - پراکنده - خطی - میدان گاهی - پلکانی

18- * شکل (انواع) سکونتگاه های شهری نام ببرید . شطرنجی - خطی - ترکیبی- شعاعی .

19- عامل مهم تغییرات جمعیتی سکونتگاه های ایران چیست ؟ افزایش جمعیت

20- * عوامل مهم در افزایش جمعیت شهرنشینی چیست ؟ رشد سریع جمعیت - تاسیس شهرداری

21- علل شهرهای میلیونی در کشور چیست ؟ در دهه های اخیر ، شهرنشینی در جهان گسترش یافته و رشد شتابان شهرنشینی سبب ایجاد شهرهایی با جمعیت میلیونی شده است .

22- * پدیده گرایش به شهرنشینی بیشتر در کدام مناطق کشور رخ داده است ؟ با مثال . پدیده گرایش به شهرنشینی در همه جای ایران به چشم می خورد ؛ اما در سال های اخیر شهر های تهران ، مشهد ، اصفهان ، کرج ، تبریز و دیگر کلان شهرها ، جمعیت بیشتری در خود جای داده اند .

23- * مشکلات توسعه شهرنشینی را نام ببرید . مشکلات زیست محیطی - ترافیک سنگین - آلودگی صوتی و محیطی - مشکلات اجتماعی و هنجاری

24- * نقش هر سکونتگاه بر چه اساسی تعیین می شود ؟ مثال بزنید . نقش هر سکونتگاه بر اساس وضع جغرافیایی آن، اعم از انسانی یا طبیعی تعیین می شود . شهرهای مقدس مشهد و قم به دلیل وجود زیارتگاه ها مورد توجه زائرین است . این شهرها را زیارتگاهی می نامند . شهر تهران به دلیل پایتخت بودن و مراکز بزرگ اداری دارای نقش اداری - سیاسی می باشد .

<https://t.m/arastarikh> کتاب تاریخ و جغرافیای اهر

<https://t.m/tarikhamozoneahar> گروه آموزشی تاریخ شهرستان اهر

25- * درباره نقش سکونتگاه ها به چه نکاتی باید توجه کرد ؟ امروزه اغلب سکونتگاه ها چند نقش دارند و این

نقش هارا باهم ایفا می کنند . نقش سکونتگاه در چهره و سیمای آنها منعکس می شود . سیمای سکونتگاه دانشگاهی با صنعتی تفاوت دارد . ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند توسعه یا تکامل یابد

26- * شهرگریزی یا مهاجرت معکوس را تعریف و علل آن را بنویسید . با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال های اخیر از جمله آلودگی هوا ، گرانی مسکن و آسیب های اجتماعی ، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان های کوچکتر یا روستاها آغاز شده است . این پدیده را شهرگریزی یا مهاجرت معکوس می گویند .